

gled gled

Premiera
Robert Harling
**Jeklene
Magnolije**

Katja Pegan
Prijazna igra o usodi
Ira Ratej
Zaodrje življenja
ŽfinMalta Dance Ensemble
Home

■ Občasnik Gledališča Koper in Obalnih galerij Piran
■ Letnik XIV ■ Številka 4 ■ Oktober 2016
■ Brezplačni izvod ■ ISSN 1854-0449

Robert Harling Jeklene magnolije

(Steel Magnolias)

Prevajalka **Alenka Klabus Vesel**
Režiserka **Katja Pegan**
Dramaturginja **Ira Ratej**
Scenograf **Milan Percan**
Kostumograf **Alan Hranitelj**
Avtor glasbe **Mirko Vuksanović**
Asistentka režije **Renata Vidič**
Oblikovalec luči **Jaka Varmuž**
Lektorica **Laura Brataševc**

Igralke:

*Suzana, lastnica
lepotilnega salona* **Nataša Tič Ralijan**
*Marina, pomočnica
v lepotilnem salonu* **Maja Nemec**
*Ana, vdova nekdanjega
župana, velika dama* **Helena Peršuh**
*Ema, najlepše dekle
v mestu* **Anja Drnovšek**
Miranda, Emina mama **Mojca Partljič**
*Karla, premožna
večna godrnjavka* **Lara Jankovič**

Tonski tehnik **Ivo Štokovič**. Lučni mojster **Siniša Milič**. Oblikovalec maske **Matej Pajntar**, frizerka in maskerka **Sara Longar**. Rekviziterja **Ivo Štokovič** in **Noemi Zonta**. Vodja tehnike **Milan Percan**, odrski mojster **Franc Kramperšek**, odrska tehnika **Bojan Kožar** in **Tilen Klarica**. Garderoberki **Anja Ukovič** in **Karolina Rulofs**.

Premiera:
4. novembra 2016 v Gledališču Koper.

Predstava ima odmor.

Sezona 2016/2017
Uprizoritev 3

Uprižarjano z dovoljenjem
SAMUEL FRENCH, LTD

Kakršno koli video/tonsko snemanje predstave in fotografiranje je najstrožje prepovedano (in v Združenem kraljestvu kršitev zakona o avtorski pravici, modelih in patentih 1988 in zato kazniv prestoppek).

Pri pregledu uprizoritev, ki ste jih režirali v zadnjih dveh desetletjih se zdi, da je njihov izbor »odraščal« skupaj z vami; kot mama dvema majhnima sinovoma ste najprej režirali predvsem otroške predstave, nato niz mladinskih, danes – ko sta sinova odrasla – izbirate besedila, ki govorijo o ženskah in materah, katerih otroci so zapustili gnezdo?

Mislím, da je ugotovitev kar točna. Če se danes ozrem nazaj, lahko rečem, da sveta nekoč sploh nisem znala dobro videti, če ga nisem gledala skozi svoja otroka. Še huje – sploh ga nisem razumela, če se ni dotikal njunih potreb, strahov, veselja. Zaradi tega so bile tudi moje tedanje uprizoritve nekakšno postavljanje vprašanj o nas vseh: o njiju, o meni, pa tudi o mami, o družini, pozneje tudi o širši družini iz katere prihajam.

Sta vaši režiji besedil Filumena Marturano (Gledališče Koper in SNG Nova Gorica, 2012) in Jeklene magnolije, ki ob ostalem v središče postavljata tudi odnos matere do sinov oz. hčere, potemtakem trenutno odraz vašega »odraščanja«?

Seveda! Mislím, da sta me teksta našla ob pravem času! Pa ne samo mene, tudi igralke. Pri obeh besedilih je nujno in osrečujoče, da takrat, ko v ekipi prepoznamo težavo, dvom ali zaskrbljenost tudi vemo, kako bomo to gledališko izpeljali do konca. Gledališče je kar zahteven, pa tudi jasen sistem znakov in njihova točna uporaba nam pomaga, da ne zgrešimo misli, ki jo v gledališču razumemo le, če jo čustveno jasno in pogumno podajamo. Moje gledališko odraščanje je torej tudi jasno selekcioniranje tem, ki me kot režiserko v gledališču zanimajo: kako se izviti in ali se sploh iz družinskih korenin, ali je pobeg možen, kako velika in silna je starševska strast, in ali je ljubezen, h kateri stremiš, težje ali lažje čustvo od tistega ob rojstvu danega nahrbtnika.

Zakaj prav Jeklene magnolije? Zakaj igra, v kateri se zdi, da se – razen ženskega čvekanja, ki je značilno bolj ali manj za vse frizerske salone – pravzaprav nič ne dogaja?

Kje se pa sploh kaj dogaja, če to ni vojna in beg pred njo?! Zdi se mi, da svet stoji na mestu! Od pehanja in nenehnih poskusov samoudejanjanja, je večina moje generacije izgorela »na tabletah ali v alkoholu«. Če potrebujemo kaj, je to, da v miru premislimo, kaj smo naredili, da živimo v enem strašnem mrtvem teku. V salonu, v katerem se zbirajo protagoniste *Jeklenih magnolij* se veliko premišlja o življenju. Poln je (po Aristotelu) tragičnega sočutja, saj je trpljenje človeka – v našem primeru mlade Eme – nezasluzeno. Njena bolezen ji ne dovoli, da bi živela polno kot druge mlade ženske, njena strastna in živa narava, se temu upira. O tem, kako z velikim pogumom in tudi slepo vero krmari svoje mlado življenje, o tem kako se nenehno srečuje z mamo in hkrati sama s sabo, o tem govori ta igra. Prav neverjetno se mi zdi, kako Ema s tako malo možnosti v življenju najde moč, da se bori za tisto, kar je drugim skoraj samoumevno in kako blizu so rešitve naših težav, če jih le znamo prepoznati.

To pomeni, da drama ne potrebuje velikih junakov, da je za dobro napisano dramsko besedilo dovolj povsem običajno življenje slehernika?

Kako že piše Gregor Strniša? »Kdor je ves od tega sveta, s tistim se hudič igra.« Torej, manj kot je transcendence v življenju slehernika, večji pekel je. Kar dovolj za dramo.

Ste se za to, da bi odrsko dogajanje kar najbolj približali slovenskemu gledalcu, odločili za priredbo besedila, ga »ponašili« in umestili v mestece nekje na Primorskem?

Slovenci imamo kar nekaj zadreg s pogovornim jezikom. V gledališču smo ga normirali in zanj zdaj velja, da je postal osrednje slovenski pogovorni jezik. Primorskemu poslušalcu ali gledalcu se tak pogovorni jezik v gledališču sliši kot »ljubljanščina«, ta pa lik takoj, ko spregovori, potisne v prostor, kjer ga ne želimo. Lik postane takoj bolj afektiran, karikiran in igravec je težko prepričljiv prav v trenutkih, ko bi nam moral biti najbližje. Zato smo skupaj z lektorico poiskali pravo mero primorskega »ponašanja«. Seveda smo daleč od narečja, ker bi igro z njim zapeljali drugam.

V komedijo?

Ja, prav tja. Toda za sklepni akord te igre bi bila to velika napaka. Gledalec mora resnično podoživeti materino strast, jezo in žalost, narečje bi to podoživljanje rahljalo in relativiziralo. Narečje je v gledališču zelo pomemben znak in ni primeren za vsak lik, saj njegov sočen in razvezan jezik odraža precej svobodomiselnega in premetenega duha. Mislím seveda na primorsko narečje.

Ko že govoriva o žanru – kako bi žanrsko opredelili Magnolije?

Snov njej je dramska, karakterji imajo veliko komičnih potez, čeprav nikoli ne izgubijo svoje življenjske stvarnosti. Mogoče bi jo lahko imenovali nadvse prijazna igra o usodi.

Glavni lik Magnolij je Ema, »najlepše dekle v mestu«, ki zaradi zapletov po presaditvi ledvice umre, njena smrt pa še bolj poveže ženske, ki se srečujejo v frizerskem salonu. Igra o smrti ali igra o solidarnosti?

Mislím, da je vsaka igra o smrti pravzaprav igra o življenju. Če ni življenja, tudi smrt nima smisla. Je pa to igra o solidarnosti, ki je danes skoraj ne poznamo več. Solidarnost ni samo to, da lačnemu odstopiš svojo malico ali v dobrodelnih namene peko mobilnega telefona daruješ evro, dva. To so le nekakšni odpustki. Pomembnejše je verjetno to, da lahko daš nekaj sebe drugemu, skupnosti, da razumeš in sprejemaš, da se bolje počutiš, če je tudi drugim boljše. Solidarnost naredi iz nas boljše ljudi. Gre za zavedanje enosti, čeprav bodo to bolje razumele generacije za nami, ko bodo varovale planet, ljudi in živali. Mi še vedno bolj varujemo zgodbe.

Ker še vedno verjamemo, da nas bodo v boljše ljudi spreobrile prav te?

Seveda, zgodbe so neke vrste miti, so resnične, ker so učinkovite, ker delujejo. Prisilijo nas da razmišljamo, da se sprašujemo, da se bolj zavedamo sveta. Ni potrebno, da so se res zgodile.

Odnos Eme in njene mame Mirande bi lahko bil prijateljski, a ker Miranda ne sestopi materinskega piedestala, je odnos (četudi skrit za nedolžnimi prerekanji in pogledi) včasih tudi napet. Koliko časa traja »kariera« mame?

S puncami smo prepričane, da ta »kariera« traja za vedno pa čeprav je treba rasti s svojimi otroki, da ste lahko nekoč enako stari kot oni in ste lahko prijatelji. Vsi nimajo te sreče, da bi rodili svoje prijatelje. To nima nobene zveze ne z ljubeznijo, ne z vzgojo. Nekateri si le niso dovolj blizu.

Za pošteno razumevanje tega odnosa v naši igri, bi bilo treba najprej »rehabilitirati« mamo, saj je tudi ona samo hči svoje mame, kot je Ema njena hči. Miranda dela v Centru za mentalno zdravje, Ema je medicinska sestra, obe pomagata ljudem, obe se na nek način dajeta, ne »šparata« se, obe sta trmasti in pogumni. V njuni zgodbi pa je materinstvo še veliko bolj pomembno, saj Miranda svoje materinske vlo-

Prijazna igra o usodi

Pogovor z režiserko Katjo Pegan pred premiero *Jeklenih magnolij*

ge zaradi zdravstvenega stanja svoje hčerke nikoli ne bo odložila. Med študijem smo o tem veliko razmišljale, saj v tretjem prizoru pride mo do trenutka, ko sta obe samo še ena mama.

Zgodbe šestih žensk različnih karakterjev in z različnimi predzgodbami, a vendar eno na videz skupno – zdi se, da moški v njihovih življenjih ne igrajo pomembnejše vloge. Celó Ema, ki je na začetku igre tik pred poroko, pravi, da se ji je najprej zdel »mal naporen«, »privlačen v tem, kako štorasto je plesal«.

Ženska pri 50-tih moškega ne potrebuje več?
To se zdi le na prvi pogled. Vse imajo partnerje in otroke ali jih v obdobju, ki ga zajema igra, dobijo ali izgubijo. Izjema je vdova Ana, ki nima otrok. Zelo so navezane ali odvisne od svojih moških. Življenje so si zgradile z njimi, rade so zaljubljene, ljubljene in rade so ženske in rade so mame. Moški so pomemben in bistven del njihovega življenja. In seveda, da, tudi po 50. letu potrebujejo moškega in moški njih.

Pri branju sem dobil vtis, da ženska najprej potrebuje le dobre prijateljice ...

Ženske potrebujemo prijateljice, potrebujemo varovalke svojih skrivnosti in uničevalke demonov, ker ti postajajo z leti tako težki, da same klonemo pod njimi.

Katere demone imate v mislih?

Predvsem tiste, ki skrbijo za to, da si ne verjamemo, da se ne maramo dovolj, da smo nenehno na razpolago, da se nenehno bojimo in da si ne upamo zares živeti. In smejeti in peti. In ljubiti.

Igralke v predstavi so v večini tudi same mame in najbrž si lahko predstavljajo trenutek, ko »otrok« odide od doma in kaj pomeni smrt otroka. Je res, da so tekle solze že na prvih bralnih vajah?

Na prvi vaji smo bile že čisto objokane. Za predstavo morda to ne pomeni veliko, pomeni pa, da smo se našle na kupu občutljive in rahločutne punce.

Je razlika, ko se pri študiju za predstavo zberejo le ženske? So energije »prijaznejše« kot v moških ali mešanih zasedbah?

Zelo, zelo lepo se imamo, zelo prijeten in prijazen študij je. Je pa res, da za predstavo potrebujemo prav takšno energijo, kot jo negujemo med sabo.

Le zato, ker »ženske« teme lahko dobro razumejo le ženske?

Kje pa, saj je to igro napisal moški! *Smeš*. Če se ženske ne smeji to takrat, ko se družijo, potem to že smrdi po zaprašeni in dogmatičnosti.

Filmski verziji Harlingove drame sta tako kot besedilo postali uspešnici. Ste si filma ogledali preden ste začeli z vajami?

Ogledale smo si oba filma, enega celo skupaj v gledališkem foajeju. Čeprav se nam je zdelo nekaj reakcij protagonistk v filmu sumljivih ali nenavadnih, se zdaj prav ob koncu vaj večkrat spomnim nanje. Film ima popolnoma druga izrazna sredstva, končno podobo dobi v montaži, ima drugačen čas pripovedovanja, medtem ko je dramaturgija v predstavi drugačna. Psihologija likov pa ostaja enaka in to je tisto, kar nas je najbolj zanimalo. Film je zanimiv zaradi odličnih igralk, ki so svoje vloge z veseljem igrale in to se filmu tudi pozna.

Filmska verzija seveda ohranja dogajanje iz drame, a je, ko gre za vrednote kot so solidarnost, pomoč ... vendarle nekoliko pretirana. V današnjem času in družbi še lahko verjamemo v tak idealizem, kot ga izžareva film?

Kdo smo to mi? Mi, ki smo šli čez polovico življenja, ali tisti, ki vstopajo na trg prekarnega dela? Verjeti ni dovolj, tudi ustvariti moramo boljši svet! ■ *Miha L. Trefalt*

Foto: Jaka Varnuž

Zaodrje življenja

Po resničnih dogodkih

Če bi Susan Harling, sestra avtorja *Jeklenih magnolij*, preživela presaditev ledvice in skupaj z možem lepo skrbela za sina, zanjo danes ne bi vedel nihče razen njenih najbližjih, njenih prijatelji, sosedov in nekaterih znancev. Za svetovno slavo namreč ne zadostuje, da si dober po srcu, da kljub kronični bolezni predano opravlja delo medicinske sestre in si po značaju ljubeznivo trmast. Čeprav je res, da danes slavo dosežejo tudi osebk, ki so se za pest dolarjev ali evrov pripravljani poniževati pred kamerami. Resnici na ljubo pa je treba pripomniti, da njihov sloves pač ni daljši od bleska zvezdnega utrinka na nočnem nebu. Ampak Susan Harling, poročeni Robinson, sploh ni šlo za slavo, temveč samo za to, da bi lahko polno živela kljub sladkorni bolezni, ki jo je pestila že od otroštva. Leta 1985, pri njenih dvaintridesetih, ko je bil njen sinček star dve leti, jo je iz kroga družine iztrgala smrt.

Tudi ta bi šla neopaženo mimo, če ne bi njen brat Robert Harling, ki je sicer študiral pravo, gojil ljubezen do gledališča in poskušal uspeti kot igralec. O svoji sestri, in kot sam pripominja, tudi o svoji najboljši prijateljici tako ni napisal romana ali pesnitve, marveč je leta 1986 v pičlih desetih dneh izlil na papir nekaj, o čemer sam ni bil čisto prepričan, da je zares pravo dramsko

rekla: »Ja jasno, ti si bil vendar sestrin medij.« Znanja pevka Dolly Parton, ki je igrala lastnico salona, je prostodušno posedala z domačimi in prepevala. Olympia Dukakis, katere brat je ravno tiste mesece kandidiral za predsednika ZDA, je igrala županovo vdovo. Daryl Hannah, se je že za avdicijo na lastno željo tako pogršala, da je sprva ni nihče prepoznal, saj je slišala, da je prelepa za vlogo plašne frizerke. Oskarjevka Sally Field, ki je upodobila mamo, se je pri Harlingovih čisto udomačila in ko je med eno izmed večerij rekla, da si enkrat v življenju želi igrati neznosno mrho, ki se ves čas preoblači, se je Harlingu porodila ideja za scenarij

besedilo. S pisanjem za oder namreč ni imel izkušenj. Tudi Robertu Harlingu pri tem ni šlo za slavo ali uspeh. Pisal je samo zato, da bi njegov nečak, ko bo enkrat odrasel, izvedel, kako čudovita ženska je bila njegova mama, in kaj vse je bila pripravljena prestati samo zato, da bi ga lahko imela.

Šele po pozitivnih odzivih znancev iz gledališča je Harling *Jeklene magnolije* poslal literarnemu agentu, ki je prvenec nemudoma spravil na oder. Še preden pa so imeli gledališko premiero, so na Harlingova vrata že potrkali producenti iz Hollywooda s ponudbami za snemanje filma. Tako je Robert Harling v pičlih nekaj mesecih postal najbolj zaželeni scenarist, ki so ga na svoj dom vabile filmske zvezde, saj so se že videle v vlogah njegovih junakinj iz frizerskega salona.

Harlingov edini pogoj je bil, da posnamejo film v njegovem rodnem mestecu Natchitoches v Louisiani, in tako se je tudi zgodilo. Za nekaj mesecev se je v mestecu z 20.000 prebivalci vse obrnilo na glavo, saj so se v njem gnetle holivudske zvezde in ob njih še ves regiment filmskih ustvarjalcev. Shirlery MacLaine, ki je igrala bogato tečko, vlogo, ki si jo je želela tudi Bette Davis, je o Harlingovi izkušnji pisanja

Foto: Jaka Varnuž

Foto: Jaka Varmuž

Medtem je bilo dramsko besedilo prevedeno v veliko jezikov in je slavo Susan Harling ponoslo po svetovnih odrih. Prav te dni ga vnovič igrajo v Londonu, v Sloveniji pa je bilo prvič uprizorjeno leta 2005 v Mestnem gledališču ljubljanskem.

Ženske med tem in onim

Čas je, da se vprašamo, kaj je v tej igri tako posebnega, da jo gledališča še danes tako pogosto uvrščajo na repertoar. Nedvomno je njen čar v avtentičnosti, ker so vse vloge izpisane po resničnih osebah oziroma so kombinacije živih žensk iz mesa in krvi. Harling je v intervjujih večkrat poudaril, da junakinjam v usta ni položil svojih besed, ampak je zapisal to, kar je slišal. Gre torej za skupinski portret žensk z ameriškega juga, ki se v marsičem razlikujejo od tistih v Evropi ali Aziji. Tudi zato smo tokrat v besedilo posegli in ga v uprizoritvi prilicili našim razmeram.

Res je, da se ženske v frizerskih salonih povsod po svetu pogovarjajo o kuharskih receptih, sem in tja malo stokajo o svojem življenju, malo tudi opravljajo, in včasih si katera privošči kakšno robato šalo ali pripombo. Ampak

Robert Harling

Harling, ki je v gledališkem in filmskem svetu zaslovel konec osemdesetih let prejšnjega stoletja prav z *Jeklenimi magnolijami*, se je rodil leta 1951 v ameriški zvezni državi Alabama. Kot otrok se je s starši pogosto selil iz kraja v kraj. Pri njegovih dvanajstih pa se je družina ustalila v kraju Natchitoches v državi Louisiana, v katerega je dve desetletji in pol pozneje umeštil dogajanje *Jeklenih magnolij*. Po šolanju na lousianski Northwestern State University in študiju prava na Tulane Law School je sklenil, da ne bo opravljal pravosodnega izpita in bo raje postal igralec. Čeprav Natchitoches ni bil ravno gledališki kraj, se je v poletnem gledališču naučil plesati step, kar je bil prvi korak na poti v New York, kjer se je želel preizkusiti kot igralec.

V New Yorku je osem let igral manjše vloge, nastopal in posojal glas v reklamah, dokler ni napisal tudi pri kritiki dobro sprejetih *Jeklenih magnolij*.

Kmalu po njihovem uspehu je Harling besedilo priredil za filmski scenarij, po katerem je bil posnet film z enakim naslovom (1989) in zvezdniško zasedbo (Sally Field, Julia Roberts, Shirley MacLaine, Olympia Dukakis, Dolly Parton in Daryl Hannah). Osebno noto je filmu dodala tudi odločitev producentov, da ga v celoti posnamejo v Natchitochesu, kraju družinske tragedije Harlingovih.

Z *Magnolijami* se je Harling skorajda čez noč uveljavil tudi kot filmski scenarist. Je avtor scenarijev za filme *Žajfnica* (*Soapdish*, 1991) s Kevinom Klineom in Robertom Downeyjem ml., *Klub vražjih babnic* (*First Wives Club*, 1996) z Bette Midler, Goldie Hawn in Diane Keaton ter *Pravila privlačnosti* (*Laws of Attraction*, 2004),

v katerem sta nastopila Pierce Brosnan in Julianne Moore.

Kot filmski režiser je Harling debitiral s filmom *Večernica* (*The Evening Star*, 1996), nadaljevanjem filma *Čas nežnosti* (*Terms of Endearment*, 1983), za katerega je po romanu Larryja McMurtryja napisal tudi scenarij; v njem sta v glavni vlogi odigrala Shirley MacLaine in Jack Nicholson. Harling je iskan tudi kot televizijski ustvarjalec in scenarist; med zadnjimi je za televizijsko mrežo ABC podpisal nanizanko *G. C. B.* (*Good Christian Bitches*) s Kristin Chenoweth.

Kljub delu pri filmu in na televiziji se Robert Harling še vedno ukvarja z novimi gledališkimi projekti, med njimi s pisanjem besedila za muzikala *Žajfnica* in *Gospodična Pettigrew: Živeti za en dan* ter pisanjem dramskega besedila (dogajanje je znova postavil v Louisiano) z naslovom *The Strangers Room*. ■ M. L. T.

Žajfnice (*Soapdish*), v kateri sta ponovno sodelovala. Vloga Harlingove pokojne sestre je bila sprva namenjena Meg Ryan, ki pa jo je odklonila, ker je dobila glavno vlogo v filmu *Ko je Harry srečal Sally*. Zato so iskali drugo igralko, in ko je na avdicijo prišla takrat še povsem neznana Julia Roberts in s svojim nasmehom razsvetlila prostor, je Harling v trenutku vedel, da je to njegova sestra.

Omenimo še, da so vsi statisti v filmu Susan Harling v resnici poznali, da so prizore snemali v bolnišnici, kjer se je zdravila, da v filmu nastopajo isti zdravniki in sestre, ki so bili ob njej, ko se je za vedno poslovila. Robert Harling pa igra duhovnika, ki poroči mladi par in poslednjič blagoslovi pokojno na pogrebu. Film je bil izjemno uspešen, odlično sprejet pri občinstvu in deležen naklonjenih kritik.

Leta 2012 je znana ameriška pevka in igralka Queen Latifah sodelovala kot koproducentka in tudi igrala v televizijski priredbi igre, v kateri vse vloge igrajo znane temnopolte igralko. Ta različica je v marsičem zvestejša dramskemu besedilu in se odreče slikanju skorajda etnografskega portreta mesteca, ki v prvem filmu s svojimi šegami in folkloro preseže pasivno vlogo dogajalnega ozadja.

Foto: Jaka Varmuž

Foto: Jaka Varnuž

ali je to dovolj za dramo? Nobena od žensk iz *Jeklenih magnolij* ni upornica, ki bi se zavzemala za ideale, nobena tudi ni feministka, ki bi goreče navijala za enakopravnost spolov, med njimi ni borke za človekove pravice ali ekologinje. Predajajo se skrbnim rokam frizerke in uživajo v lepoticenju, ne da bi pri tem razglabljale o medijsko ponujanih podobah lepotic in travmah, ki jih le-te povzročajo odraščujoči generaciji. Lahko bi rekli, da so povsem običajne, ampak obdarjene z obilico zdrave pameti. Med njimi tudi ni svetovnonazorskih ali osebnih konfliktov. Medsosedske spore pustijo pred vrati, listajo revije in prav prijazno čebļljajo o vsem, kar jim pade na pamet. V zavetju lepotnega salona najdejo svoj trenutek miru, da se lahko posvetijo sebi in drugim. Nič dramatičnega, nič usodnega se ne zgodi v času, ko so skupaj. Vsakdanjost, ki veje iz njih, začini le pričakovanje tistega, kar se bo zgodilo, ali pogovor o tistem, kar je že za njimi.

Vmesni čas in vmesni prostor

Drama se odvrti v štirih letnih časih v območju obredja, ki označuje prehod enega letnega časa v drugega (božič, pust, velika noč, noč čarovnic) in zaobjame štiri najpomembnejše dogodke v življenju slehernika: poroka, rojstvo, bolezen in smrt. Nič od navedenega ne vidimo, o vsem smo obveščeni pred ali po dogodku, ko protagoniste s seboj prinesejo opilke dni. Ves čas smo z njimi v prostoru, kjer se dogaja njihova preobrazba, ki je že del samega obredja, saj gre za predpriprave na pomemben obred ali prehod. S to časovno zaokroženostjo, v katero je vpisan ves krog človekovega bivanja, se besedilo z ravni anekdotične folklornosti povzpne na raven univerzalnosti. Z izključitvijo moških se pred nami odpre svet žensk, ki so po navadi nosilke dejanske in posledično tudi simbolne tranzicije. Že samo s tem, da rojevajo otroke, sebe spreminjajo v matere, svoje matere v babice, može v očete, očete v dedke, sinove v brate ali strice. Nosilke življenja spreminjajo svet po malem in usodno premešajo družinska razmerja.

Harling je pravzaprav napisal slavospev vsem ženskam, ujel jih je v trenutkih, ko se pripravljajo na življenjske prelomnice in se pred našimi očmi že spreminjajo, kajti vsaka odide iz salona drugačna, kot je bila, preden je vanj vstopila. In vse ženske poznamo tisti posebni občutek, ko z novo pričesko stopimo iz frizerskega salona na cesto. Še vedno smo,

Prvič v Gledališču Koper

Helena Peršuh Dramska igralka

Je članica SNG Nova Gorica in igralka širokega in bogatega notranjega sveta ter umetniškega razpona. Študij na AGRFT v Ljubljani je končala leta 1999 z vlogama Salome v predstavi *Obločnica, ki se rojeva* I. Mraka in Glauke v *Medeji* D. Zajca; za obe kreaciji je leta 2000 prejela akademsko Prešernovo nagrado. Še kot študentka je v letu 1997 oblikovala dve zahtevni vlogi v SSG Trst in Drami SNG Maribor (bila je Olga v *Treh sestrah* A. P. Čehova in Ona v *Lederksihtu* H. Krausserja). Po študiju pa je začela delati v novogoriškem gledališču, kjer je doslej oblikovala vrsto zanimivih igralskih kreacij. Za igralske

Alenka Klabus Vesel Prevajalka

Leta 1984 je diplomirala na Filozofski fakulteti iz angleškega in francoskega jezika s književnostma. Do leta 1996 je bila zaposlena v Cankarjevi založbi, potem pa je zaplula v gledališke vode, natančneje rečeno v Mestno gledališče ljubljansko, kjer vztraja še danes – kot dramaturginja, prevajalka, urednica in arhivarka. Kot dramaturginja je sodelovala z različnimi režiserji: Zvonetom Šedlbauerjem, Borisom Kobalom, Sebastijanom Horvatom, Matejo Koležnik, Tijano Zinajić in drugimi. Prevledla je več romanov za odrasle in otroke ter številne članke za gledališke liste. Z največjo strastjo pa se posveča prevajanju dramatike. Prevaja iz angleščine, francoščine in hrvaščine. Med njenimi prevodi so dela avtorjev, kot so Arthur Miller, Edward Albee, Caryl Churchill, Ronald Harwood, Denise Chalem, Conor McPherson, Tena Štivičić idr. V Mestnem gledališču ljubljanskem ureja gledališke liste, bila pa je tudi urednica odmevne monografije v dveh knjigah ob petdesetletnici Mestnega gledališča ljubljanskega. ■

Ira Ratej Dramaturginja

Je univerzitetna diplomirana dramaturginja, ki v gledališču deluje že tri desetletja. S profesionalnim delom je začela v PDG Nova Gorica z režiserko Katjo Pegan. Ob tandemih Pegan/Ratej, Koležnik/Ratej je veliko sodelovala z Zvonetom Šedlbauerjem, Borisom Kobalom in drugimi. Od leta 1991 je delovala kot svobodna umetnica v skoraj vseh slovenskih gledališčih. Ob dramaturškem delu pri uprizoritvah ureja gledališke liste, vodi seminarje o gledališču za pedagoge in mentorje gledaliških krožkov, režira bralne in odrske uprizoritve, prireja in tudi piše avtorska dramska besedila.

Dejavna je tudi v organizacijskih in umetniških ustanovah: eno leto je bila predsednica slovenskega društva ITI (International Theatre Institute), eno sezono je umetniško vodila PG Kranj, dve leti in pol je delovala kot umetniška vodja SNG Nova Gorica, sodelovala je v nekaj strokovnih komisijah, kot voditeljica ali gostja pa se pogosto pojavlja na strokovnih omizjih o gledališču. Trenutno je redno zaposlena v Mestnem gledališču ljubljanskem kot dramaturginja in vodja izobraževalnega programa.

Je prejemnica študentske Prešernove nagrade in Dnevnikove nagrade. ■

Foto: SNG Nova Gorica / Atelje Pavšič Zavadlav

dosežke v letu 2007, za vlogi Marje Lvovne v Gorkega *Letoviščarjih* v režiji P. Magellija in Irene v igri N. Mitrovič *Ta postelja je prekratka ali Samo fragmenti* v režiji I. Djilas je prejela nagrado Združenja dramskih umetnikov Slovenije. V zadnjih sezonah velja opozoriti na vloge Klare v *Ledi* M. Krlež, v režiji M. Koležnik, Nore Gregor v *Nori Gregor – skriti kontinent spomina* avtorice in režiserke N. R. Bric, Elmire (igralska nagrada na 39. Dnevih satire Fadila Hadžića, Zagreb, 2015) v Molièrovem *Tartuffu* v režiji V. Tauferja in Petre von Kant v *Grenkih solzah* Petre von Kant R. W. Fassbinderja, v režiji A. Nauzyciela. ■

takšne kot smo bile, ampak hkrati že spremenjene. In če smo povsem odkriti, so ti trenutki resnično tisti pravi dramatični trenutki, sekunde vznesenosti, strahu, dvoma, bolečine in žalosti, smeha in poroga. Tisti vmesni čas pred izvedbo in pred spremembo je najbolj dinamičen, živčen in vznemirljiv, ker vemo, kaj nas čaka, ne vemo pa, kako se bo izteklo, in vemo, da bo potem vse drugače in da bomo drugačni tudi sami.

Vinko Möderndorfer je pred leti, ko je režiral *Jeklene magnolije*, napisal, da je ta frizerski salon in bistvu *theatrum mundi*, kjer se ne bijejo bitke, ampak se srečamo z vsakdanjim življenjem, kjer vsak izmed nas prepozna veselje, izgubo, bolezen, bolečino, radost, humor, tolažbo, prijateljstvo, solidarnost, empatijo, prijateljico, mamo, hčerko, babico in še bi lahko naštevali. *Theatrum mundi*, v katerem se pred nami zgodi življenje, zapiše Möderndorfer. Mogoče je to moški pogled na te stvari. Meni se dozdeva, da je ta frizerski salon pravzaprav zaodrje življenja. Zaodrje, kjer se namažemo, sfriziramo in si popravimo šminko, se pogledamo v ogledalo, da preverimo, če vse »štima«. Zaodrje, kjer nam prijateljica stisne roko, se nam sestra tolažeče nasmehne, nam mama obriše solze, babica poravnava gube na obleki in nas poboža. Zaodrje, kjer nazadnje globoko vdihnemo in izdihnemo, odložimo strahove, dvome in dileme, se zberemo in pripravljeni na vse ali nič stopimo na oder življenja v luč ali pa v temo. ■ **Ira Ratej**

Foto: Jaka Varmuž

Maja Nemec *Dramska igralka*

Po študiju na Filozofski fakulteti v Ljubljani (slovenščina, filozofija) in dolgoletnem ljubiteljskem ukvarjanju z uličnim, dramskim gledališčem in gledališčem za otroke se je odločila za študij

Foto: SNG Nova Gorica / Atelje Pavšič Zavradlav

igre na akademiji Sankt Peterburg State Theatre Arts Academy. Štiriletno šolanje je končala z najvišjimi ocenami pri vseh predmetih in tako prejela Rdečo diplomu. V diplomski predstavi Thorntona Wilderja *Naše mestece* je oblikovala vlogo Emily Webb in zanjo prejela priznanje festivala Muze Peterburga.

Med študijem se je udeležila delavnice modernega plesa s C. Caprioli na Švedskem, sama pa je doma vodila mednarodne delavnice za igro Evropske mladinske izmenjave.

Leta 2006 se je zaposlila v SNG Nova Gorica in ustvarila veliko raznovrstnih igralskih kreacij, pri katerih velja poudariti nekaj najbolj izstopajočih: Lepa Vida v Cankarjevi *Lepi Vidi* v režiji Mihe Nemca, Človek igralka v *Life@antih* Mihe Nemca in Nejca Valentija, ki je prejela Borštnikovo nagrado po presoji žirije. Izjemno ustvarjalnost pa je pokazala pri avtorskem projektu *Ljubezen do bližnjega* režiserja Jerneja Lorenčija. ■

Nova članica Gledališča Koper

Anja Drnovšek *Dramska igralka*

Foto: Beatrice Cruveiller

Študij dramske igre in umetniške besede na AGRFT v Ljubljani – v 3. letniku je za vlogo Angelike v uprizoritvi Molièrovega *Georgea Dandina* prejela akademijsko nagrado zlatolaska – je končala pod mentorstvom profesorjev Branka Šturbeja in Kristijana Mucka z vlogama v diplomskih uprizoritvah *Lepotica in zver I. Svetine* in *Zavratne igre* E. Ionesca (2011).

Že v študijskih letih je debitirala v Mestnem gledališču ljubljanskem (MGL) in nastopila v več študentskih kratkih filmih, med drugim v *Sestrični* K. Tokuhisa, ki je na FSF leta 2009 dobil nagrado vesna za najboljši študentski film, in v *Trst je naš!* Ž. Virca, ki je bil nominiran za tujejezičnega študentskega oskarja. Po diplomi (2012) je kot gostja nastopila v Slovenskem stalnem gledališču iz Trsta (kot Silvio v *Burundangi* J. Galcerana v izvedbi SSG smo jo leta 2013 lahko videli tudi na našem odru), v Anton Podbevšek Teatru, pod okriljem Gledališča ŠKUC je po predlogi pravljice Kajetana Koviča pripravila avtorski projekt za otroke *Pajacek in punčka* in se nato znova vrnila na oder MGL, kjer je v petih uprizoritvah odigrala devet vlog.

Nastopila je tudi v filmih in televizijskih nadaljevankah: v seriji *Lepo je biti sosed* je igrala vlogo Lidije, nastopila kot Meta v filmu *1991 – Neizstreljeni naboj* J. Pervanje, kot Anita v celovečercu *Vandima* J. Hribernik in odigrala glavno žensko vlogo v študijskem filmu *Svitanje* režiserke T. Ščavničar. Z letošnjo jesenjo se na televizijske zaslone vrača v vlogi primarijke Rebeke v seriji *Usodno vino*. ■

Gledališče Koper in
Kamerni teatar 55, Sarajevo

Predrag Lucić Alan Ford / Vrnitev odpisanih

(Alan Ford & Grupa TNT u epizodi Povratak
otpisanih)
Po motivih stripa Maxa Bunkerja in Magnusa
Krstna uprizoritev

Prevajalec
Nebojša Pop Tasić,
režiser
Kokan Mladenović,
avtorica glasbe
Irena Popović,
kostumografinja
Tatjana Radišić,
scenograf
Milan Percan,
koreografinja
in oblikovalka
odrskega giba
Andreja Kulešević,
asistentka režije
Renata Vidič,
oblikovalec svetlobe
Jaka Varmuž,
oblikovalki maske
Tina Humar,
Inga Mijatović,
lektorica
Barbara Rogelj

Igralci: **Aleš Valič** (Broj jedan), **Gorazd Žilavec** (Bob Rock), **Igor Štamulak** (Alan Ford), **Mirsad Tuksa** (Sir Oliver, Superhik alias Milogled Bluff alias Superhikmet Al-Koholi, General War), **Rok Matek** (Grunf, Herr Trinkgeld alias Al-Bakšiši), **Davor Golubović** (Jeremija, Drugi član Evropske trojke), **Armin Omerović** (Debeli šef, Prvi član Evropske trojke), **Andela Kusić** (Tretji član Evropske trojke, Baby Kate), **Elma Juković** (Beppa Joseph alias Pepca Al-Jusufi)

Premiera 10. junija 2016 v Gledališču Koper

Za tistega, ki ne ve, pripoveduje strip o skupini tajnih agentov, ki jih vodi kot sam svet star Številka ena (Broj jedan) in rešujejo svet pred vsakršnimi kriminalci. Kako jim to uspeva, sam Bog ve, je pravi čudež, a kot je vse skupaj farsični absurd, je tudi to vprašanje absurd. Rešitve posameznih primerov tudi. Absurdne namreč. Da ne govorimo o predstavi, katere dogajalna nit je postavljena v Koper, kjer ima TNT v cvetličarni bazo.

Zakaj v Koprju? Tja, na morsko obalo, se namreč zgrinjajo horde Arabcev, ki ogrožajo ljudi in Evropo, zato pa se tajni agenti /.../ pod vodstvom Broja jedan (Aleš Valič) lotijo nelahkega posla, kako Evropo, Slovenijo in njene simbole rešiti pred brezštevilnimi migranti in odkriti rudnik (v Idriji), kjer proizvajajo bodočo žico, s katero mnogi služijo mastne denarce. Arabska grožnja je namreč velika, saj tvegamo, da se bo v Planici skakalo na letečih preprogah, spremeni nam bodo imena, celo Primičeva Julija in Prešeren bosta poarabljena, da ne govorimo o Triglavu, ki bo nosil tri burke in tako dalje. Koktejl absurdnih domislic in metafor režija dopolnjuje še s hudodelci /.../. Vratolomne besedne in situacijske gage opremljajo še številni songi, ki parodirajo himne in narodne viže, na odru se dogajajo hitre situacijske mene, tako da teče predstava sunkovito in dinamično. V njej nastopa tudi in celo evropska trojka, ki s svojim kapitalistično izkoriščevalskim vzorcem narekuje tempo državam Evropske zveze. Vse v smislu in duhu varnosti. Kajti, kot že poudarjeno, brez zaprtja mej in ogroženosti, ni svobode. ■

Marij Čuk, Primorski dnevnik, 14. junija 2016

Eden močnejših prizorov je še sicer nekoliko razvlečen vloženi oberkrajnerski muzikal s plesom in kolektivnim ksenofobičnim jodlanjem o strašnih Arabcih, ki nas prihajajo požret. Zazveni več songov v raznovrstnih žanrih; v najmočnejšem in najduhovitejšem med njimi se slovenske naravne in kulturne dobrine že hitijo prilagajati arabskemu okupatorju. ■ **Andraž Gombač**, Primorske novice, 13. junija 2016

Vrnitev odpisanih je epizoda, ki združi Obalo, Idrijski rudnik rezilne žice, direktive EU o strahu in dobro pognojeno nelagodje pred begunci; združi vse in svašta, v hitrem stapedastem tempu, ki skoraj ne pusti do sape in kjer ni premora za smeh, zraven pa opremi zgodbo s precej songi in ji da nekaj izvornega, iz commedie izviraajočega in navdihnjenega humorja. Manjka sicer tleskavka, zato pa so triki z dežnikom kot orožjem, ohranjen je način smešnja in razpadanje zgodbe, kar vse omogoči skoraj impro naravo uprizorjenega. /.../

Igralci iz ekip obeh koprodukcijskih gledališč (Gledališče Koper in Kamerni teatar 55 Sarajevo) z različno stopnjo stilizacije in groteske, enkrat morda celo preveč dobesedno po stripu, drugič z bolj mimetično in skoraj psihološko igro, poganjajo ta komedijski stroj in dosežejo najboljši učinek takrat, ko predmet smešnja niso brezimni emisarji iz metropole, se reče Bruslja, niti v času obtičale in vsaka na svoj način zacuknjene pojave agentov z oddelka TNT, temveč naš odnos do tistih, ki od daleč prihajajo v našo bližino. Skupina TNT je tako presek naših strahov in predsodkov, primerno pretiranih, osmešenih in večinoma prelitih v songe; avtorica glasbe je Irena Popović. ■ **Matej Bogataj**, Delo, 15. junija 2016

Kako že pejoje igralci v predstavi? Da bodo v Lipici bele kamele, Aladin pa bo leteč na Elanovi preprogi zrušil rekord Planice? In Faruk Al-Prešeren bo pisal Sunetni venec?

Saj razumem, Duje, tebi je to smešno in tudi meni je smešno in z veseljem se uro in pol smejim alanfordovskim bizarnostim sveta, v katerem živim, ampak zakaj potem obesim sredi Titovega trga v Koprju in si ne upam premakniti se od tod, ker se mi zazdi, da mi bo edino tu uspelo preživeti naslednje poglavje zgodovine? Zakaj mi je, Duje, bolj ko razmišljam o tvoji predstavi, manj do smeha? Zakaj se mi zdi, da smo odpisani iz njenega naslova mi, Evropejci? ■ **Goran Vojnović**, Dnevnik, sobota, 18. junij 2016

Gledališče Koper in SNG Nova Gorica

Primož Suhodolčan Živalske novice

Krstna uprizoritev

Režiserka in avtorica dramatizacije **Ajda Valcl**, scenograf **Marco Juratovec**, kostumograf **Andrej Vrhovnik**, avtor glasbe **Mirko Vuksanović**, oblikovalec svetlobe **Alen Hrvatin**

Igralci: **Andrej Zalesjak** (Fant, Sodnik), **Rok Matek** (Muha 1, Ovca, Racak, Papagaj Pepi), **Igor Štamulak** (Muha 2, Krava, Benjamin, Oče, Stric, Ravnatelj, Polica), **Medea Novak** (Mama, Sodni sluga, Teta, Učiteljica, Šofer, Novinarka)

Premiera 1. oktobra 2016 v Gledališču Koper

Uprizoritev je polna vrtoglavega ritma, za kar gre zasluga režiserki in avtorici dramatizacije Ajdi Valcl. Igro je vodila

Foto: Jaka Varmuž

z velikim občutkom za prelivanje prizora v prizor, kot da bi šlo za povsem normalno sosledico dogajanja in ne za vsebinske mene. Zadevo je popoprala s številnimi gagi, ki so dvorano spravljali v spontan smeh in dobro razpoloženje. Temu so koristili še kostumi Andreja Vrhovnika, glasba Mirka Vuksanovića in zelo uporabna zložljiva scena Marca Juratovca. Zanimivo in primerno je bilo tudi to, da se režija

ni spuščala v moraliziranje ali didaktično-pedagoški poduk, ki bi lahko in hvaležno literarno odrsko opno otežila.

Poseben užitek so bile igralske stvaritve, sad tenkočutnega in natančnega opazovanja živali in žuželk. Rok Matek in Igor Štamulak sta v nekaterih odtenkih dobesedno osupnila z igro, ki se je muhe na primer ne bi sramovale, ali pač, saj sta karikirala obnašanje in držo teh letečih nadlog s takim artizmom, da sta bila resnično muhi ... Tudi v posnemanju ostalih živalskih protagonistov in protagonistk sta blestela, medtem ko je »deček« Andrej Zalesjak predstavljaval vezno nit v stapljanju prizorov. Medea Novak je bila večinoma »človeški pol«, zdaj na primer ravnateljica, zdaj učiteljica ali šofer.

Mladinsko gledališče ali gledališče za otroke in mladino je zvrst, ki je ne gre podcenjevati. Ko se na odrske deske zlivata umetniško hotenje in ustvarjalno veselje, se izlušči rezultat, kakršen se je v Koprju. Rezultat pa je bil v tem, da smo gledali lepo in dobro predstavo. ■ **Marij Čuk**, Primorski dnevnik, 4. oktober 2016

Foto: Jaka Varmuz

Foto: Jaka Varmuz

Foto: Jaka Varmuz

Vanja Korenč, Renata Vidič, Gregor Geč Loli, Boli in svet, poln čudes

Režiserka **Renata Vidič**, scenograf **Milan Percan**, kostumografinja **Anja Ukovič**, avtor glasbe **Klemen Bračko**, oblikovalec svetlobe **Alen Hrvat**
Igralca: **Vanja Korenč (Loli)**, **Gregor Geč (Boli)**

Premiera 11. oktobra 2016 v Gledališču Koper

.../... pišem pa tudi zato, ker so bili včerajšnji gledalci in predvsem učiteljice zeeeeeloooo navdušeni nad predstavo *Loli, Boli in svet, poln čudes*.

Pohvalile so interdisciplinarnost vsebine in cilje, ki jim predstava sledi, dinamičnost in interaktivnost s publiko. Otroci so bili zelo navdušeni in so pesmico peli še vso pot do šole. Prosile so me, če njihovo mnenje posredujem gledališču in predvsem, če ga lahko posredujete igralcema in drugim ustvarjalcem. Veselimo se nove prilagoditve. **Kristina Maraz, Osnovna šola Koper**

Naši vrtčevski otroci so povedali:

* Zelo lepa predstava, ker so spuščali tisti plin, ki je bil v bistvu pena. In pesmica je bila tudi lepa. Ampak tisti skiro je bil res carski, ker je imel volan, se ti ne zdi, Valentina? * Raketa mi je bila všeč, in tisti dim, in pol so šli na luno, uiiiiii. * Ej, najboljšje je bilo, ko so padli v Kurje oko. * Smešno je bilo, ker se je Loli oblekla najprej v vesoljca, potem pa še v krilo. * Lepo je bilo, ko je prišla tista ribica. * Lepo je bilo, ko so si podajali li planete. * In kdaj gremo spat?

To je le nekaj vtisov. Na splošno so otroci navdušeni. Danes so se vozili z otroškimi vozili, med drugim tudi s skiroji, in uganite, katero pesmico so si prepevali? Ja, prav imate: *Loli, Boli, greva naokoli*... Tui tui za naprej!!! © **Valentina Šukljan, Osnovna šola in vrtec Ankaran**

Letošnji festival Pri svetilniku doslej najbolje obiskan

S 50. ponovitvijo predstave *Grozni Gašper Tamare Matevc* se je sredi oktobra sklenil 6. festival gledaliških predstav za mularijo *Pri svetilniku*, ki je v petnajstih festivalskih dneh vrtčevskim in osnovnošolskim otrokom z obalne in kraške regije na ogled ponudil kar 19 dogodkov – med njimi dve premierni uprizoritvi Gledališča Koper –, ki jih je obiskalo 5.200 mladih gledalcev, največ doslej.

Foto: Martin Peca

Foto: Martin Peca

ljevale so ga ponovitve uspešnic našega gledališča iz preteklih sezon (*Mali medo, Gledališka vaja*), gostujoči predstavi Lutkovnega gledališča Ljubljana *Nekoč, ko nas ni bilo več* in OŠ Podgorje pri Slovenj Gradcu *Tisti grad tam nekje*,

Foto: Martin Peca

e Diego de Castro Piran, OŠ Lucija, OŠ Šmarje pri Kopru, OŠ Ankaran, OŠ Cirila Kosmača Piran, OŠ Elvire Vatovec Prade in podružnica Sv. Anton, OŠ dr. Aleš Bebler - Primož Hrvatini, OŠ Pier Paolo Vergerio il Vecchio Koper, OŠ Dekani, OŠ Antona Ukmarja Koper, OŠ Sečovlje, OŠ Antona Šibelja - Stjenka Komen in OŠ Oskarja Kovačiča Škofije.

Festival, ki ga je v njegovi 6. ediciji obiskalo največ otrok doslej, je znova potrdil priljubljenost gledališča med mladimi. Naše gledališče pa je s tako dobrim obiskom še bliže zaobljubi

Foto: Martin Peca

Festival je odprla prva premiera Gledališča Koper v tej sezoni, odrska priredba *Živalskih novic* po zgodbah Primoža Suhodolčana v režiji Ajde Valcl; nada-

Foto: Martin Peca

naša druga premiera za otroke v tej sezoni *Loli, Boli in svet, poln čudes* Vanje Korenč, Renate Vidič in Gregorja Geča, zaključila pa sta ga delavnica *An Ban* in že omenjena jubilejna ponovitev *Groznega Gašperja*.

Letošnji festival so obiskali otroci iz vrtcev Ankaran, Montessori Mozaik in iz vrta Škofije, učenci Centra za komunikacijo, sluh in govor Portorož ter učenci OŠ Koper, OŠ Vicenzo

Foto: Martin Peca

izpred nekaj let, s katero smo se zavezali, da si bo vsak otrok iz MO Koper vsaj enkrat na leto ogledal gledališko predstavo. **M. L. T.**

Primorski poletni festival 2016

Na letošnjem 23. primorskem poletnem festivalu, tretjem v organizaciji Gledališča Koper, ki je od 16. junija do 3. julija 2016 pod sloganom *Povezujemo / Colleghiamo* potekal na različnih prizoriščih od Pirana do Tolmina in prvič segel tudi čez mejo do italijanskih Milj, si je 31 festivalskih dogodkov ogledalo 3.170 obiskovalcev.

Foto: Primorske novice

Foto: Ubald Trnkoczy

Program letošnjega festivala je bil zasnovan na preverjenih gostujočih gledaliških imenih, številnih dobro znanih tudi obalnemu občinstvu. Festival je odprla kulturna uprizoritev sarajevskega gledališča Kamerni teatar 55 *Žaba*, D. Mihanovića, občinstvu se je kot kantavtor znova predstavil Iztok Mlakar, Ankaranci so si na plaži v Valdoltri lahko ogledali monodrami Zijaha A. Sokolovića *Igralec ... je igralec* in Ivanušičevo *Od tišine do glasbe*. Koprsko občinstvo si je lahko ogledalo tudi dva festivalska vrhunca: večkrat nagrajeno uprizoritev *Dogville* v režiji Kokana Mladenovića (obiskovalci našega gledališča se ga bodo spomnili po režiji *Sluge dveh gospodarjev* in *Alana Forda*) v izvedbi

povezujemo / colleghiamo

23. Primorski poletni festival
23° Festival estivo del Litorale
16. junij / giugno – 3. julij / luglio 2016

<p>Kopru / Capodistria</p> <p>21.00 Sloveno odprte 23. Primorskega poletnega festivala / Apertura solenne del 23° Festival estivo del Litorale</p> <p>Draženko Mihanović / Žaba / La zaba</p> <p>23.00 Sloveno odprte 23. Primorskega poletnega festivala / Apertura solenne del 23° Festival estivo del Litorale</p> <p>Draženko Mihanović / Žaba / La zaba</p> <p>23.00 Sloveno odprte 23. Primorskega poletnega festivala / Apertura solenne del 23° Festival estivo del Litorale</p> <p>Draženko Mihanović / Žaba / La zaba</p>	<p>Neoplanto</p> <p>21.00 Po modrih Lázsla Végla / Tutti gli uomini di Neoplanto</p> <p>21.00 Po modrih Lázsla Végla / Tutti gli uomini di Neoplanto</p> <p>21.00 Po modrih Lázsla Végla / Tutti gli uomini di Neoplanto</p>	<p>Pirano / Pirano</p> <p>20.00 Concerto IMFA / Concerto IMFA</p> <p>21.00 Concerto IMFA / Concerto IMFA</p> <p>21.00 Concerto IMFA / Concerto IMFA</p>
<p>Izoli / Isola</p> <p>21.00 Po modrih Lázsla Végla / Tutti gli uomini di Neoplanto</p> <p>21.00 Po modrih Lázsla Végla / Tutti gli uomini di Neoplanto</p>	<p>Milijah</p> <p>21.00 Concerto sotto le stelle / Concerti pod zvezdami</p> <p>21.00 Concerto sotto le stelle / Concerti pod zvezdami</p>	<p>Tolmin / Tolmino</p> <p>21.00 Concerto sotto le stelle / Concerti pod zvezdami</p> <p>21.00 Concerto sotto le stelle / Concerti pod zvezdami</p>
<p>Novi Gorici / Nova Gorica</p> <p>21.00 Concerto sotto le stelle / Concerti pod zvezdami</p> <p>21.00 Concerto sotto le stelle / Concerti pod zvezdami</p>	<p>Novi Gorici / Nova Gorica</p> <p>21.00 Concerto sotto le stelle / Concerti pod zvezdami</p> <p>21.00 Concerto sotto le stelle / Concerti pod zvezdami</p>	<p>Novi Gorici / Nova Gorica</p> <p>21.00 Concerto sotto le stelle / Concerti pod zvezdami</p> <p>21.00 Concerto sotto le stelle / Concerti pod zvezdami</p>

SKC Novi Sad ter prav tako nagrajeno *Neoplanto*, odrsko adaptacijo romana Lázsla Végla v režiji Andrása Urbána in izvedbi Novosadskega gledališča, ki smo ga z našimi abonenti obiskali v lansk sezoni.

Ker je festival letos prvič segel čez mejo do italijanskih Milj, so lahko obiskovalci na tamkajšnjih dveh prizoriščih – na vrtu Gledališča Verdi in na javnem kopališču sv. Roka – prisluhnili jazzovskemu koncertu, si ogledali tri predstave italijanskih producentov, monokomedijo SSG iz Trsta *Kako postati Slovenci v 50 minutah* z Danielom Mononom Malalanom ter lutkovni predstavi *Pulcinella – E be?* in *Pozor, los!* v izvedbi Teatra Matita.

V primerjavi z lanskim festivalom je bil letošnji bogatejši v svojem glasbenem delu: med nastopajočimi velja omeniti koncert (žal, slabo obiskan) Slovenskega mendoškega okteta iz Argentine, nastop Obalnega kornornega orkestra ter sarajevskega interpreta in avtorja sevdalink Boža Vreča. Bogatejši je bil tudi spremljalni program, v katerega smo vključili razstavo likovnih del hrvaških umetnikov, živečih v Sloveniji, prireditev 5. zbor hrvaške kulture v Sloveniji ter predstaviti knjig Boža Vreča in Zijaha A. Sokolovića.

Naše gledališče se je festivalskemu občinstvu predstavilo z glasbenima komedijama *Pašjon* Iztoka Mlakarja v Piranu, Tolminu in Novi Gorici ter *Triom* Gašperja Tiča v Izoli. ■ M. L. T.

Trio pupe na TV Slovenija

Prvo oktobrsko nedeljo so v oddaji Vikend paket na 1. programu Televizije Slovenija nastopile sestre Novak, ki pod imenom Trio pupe nastopajo v naši nagrajeni uspešnici Gašperja Tiča *Trio*. Fiorella (Uroš Smolej), Donatella (Daniel Dan Malalan) in Marija (Rok Matek) so po odpetem uvodnem songu iz predstave poklepetale z voditeljico oddaje in bile navdih tudi za kvizovska vprašanja gostom v studiu. ■

Foto: TV Slovenija

V Gledališču Koper smo v sezoni 2015/16, skupaj s ponovitvami, odigrali 21 različnih naslovov.

Na domačem odru smo odigrali 74 lastnih predstav (4 % več kot v sezoni 2014/15), ogledalo si jih je 11.963 gledalcev.

V Gledališču Koper je gostovalo 60 predstav (50 % več kot v sezoni 2015/16) slovenskih in tujih gledališč. Gostujoče predstave si je ogledalo 10.842 obiskovalcev (68 % več).

Preostalih prireditelj, nastopov, delavnic za otroke in vaj gledališke šole v Gledališču Koper je bilo 224.

Skupno število obiskovalcev v Gledališču Koper (naše predstave, gostujoče in prireditve) je bilo 31.823.

V sezoni 2015/16 smo bili na 140 gostovanjih.

Predstave na gostovanjih si je ogledalo 38.967 obiskovalcev. Največkrat je bila na gostovanjih odigrana predstava *Pašjon* s 53 ponovitvami, ogledalo pa si jo je 18.335 gledalcev.

Sodelovanje na festivalih

- **1. festival Dnevi Jurislava Korenića**, Sarajevo (Bosna in Hercegovina)
Edward Albee: *Kdo se boji Virginie Woolf?*
- **16. mednarodni festival komornega gledališča Zlati lev**, Umag (Hrvaška)
Edward Albee: *Kdo se boji Virginie Woolf?*
- **26. Pikin festival**, Velenje
Tamara Matevc: *Grozni Gašper*
- **5. festival gledaliških predstav za mularijo Pri svetilniku**, Koper
Jonathan Swift – Anđelka Nikolić: *Guliver* (7 predstav)
Urška Taufer: *Kako osvojiti fanta* (4 simpl koraki), (4 predstave)
- **25. festival Dnevi komedije 2016**, Celje
Gašper Tič: *Trio*
Iztok Mlakar: *Pašjon*
- **23. Primorski poletni festival**
Iztok Mlakar: *Pašjon* (3 predstave)
Gašper Tič: *Trio*

Gostovanja v zamejstvu

- **Kulturni center Lojze Bratuž**, Gorica (Italija)
Jonathan Swift – Anđelka Nikolić: *Guliver* (2 predstavi)

Gostovanja v tujini

- **Italijanska drama HNK Ivana pl. Zajca**, Reka (Hrvaška)
Jonathan Swift – Anđelka Nikolić: *Guliver* (5 predstav)
- **Istrsko narodno gledališče – Mestno gledališče Pulj** (Hrvaška)
Eduardo De Filippo: *Filumena Marturano*
- **HKD Teatar**, Reka (Hrvaška)
Eduardo De Filippo: *Filumena Marturano*

PREDSTAVE		število predstav			število obiskovalcev		
Premierne uprizoritve	doma	na gost.	skupaj	doma	na gost.	skupaj	
Kako osvojiti fanta ...	4	3	7	955	1.057	2.012	
Živci	7	3	10	1.559	418	1.977	
Trio	11	27	38	2.340	7.954	10.294	
Alan Ford / Vrnitev ...	5	0	5	1.194	0	1.194	
Guliver	7	10	17	1.320	1.012	2.332	
Loli in Boli I	4	0	4	307	0	307	
Loli in Boli II	4	0	4	206	0	206	
Loli in Boli III	3	0	3	177	0	177	
Kje je Dedek mrz	5	0	5	720	0	720	
Skupaj	50	43	93	8.778	10.441	19.219	
Ponovitve	doma	na gost.	skupaj	doma	na gost.	skupaj	
Mali medo	2	9	11	313	1.308	1.621	
Grozni Gašper	0	2	2	0	696	696	
Pašjon	4	53	57	857	18.335	19.192	
Butalci	6	0	6	1.117	0	1.117	
Huda mravljica	0	10	10	0	2.945	2.945	
Gledališka vaja	3	2	5	585	312	897	
Švejck	0	11	11	0	3.282	3.282	
Filumena Marturano	0	3	3	0	383	383	
Kdo se boji Virginie Woolf?	0	4	4	0	707	707	
Sljehrnik	0	3	3	0	587	587	
Binka Tinka Pobalinka	1	0	1	48	0	48	
Skok v pravljico	8	0	8	265	0	265	
Skupaj	24	97	121	3.185	28.555	31.740	
SKUPNO	74	140	214	11.963	38.996	50.959	

Zbrala Mojca Obrstar

Tuja Gledališča v Gledališču Koper

- **Italijanska drama HNK Ivana pl. Zajca**, Reka (Hrvaška)
Jonathan Swift – Anđelka Nikolić: *Guliver* (7 predstav)
Mario Schiavato: *Mini e maxi*
Giuseppe Nicodemo, Leonora Surian: *El dia que me quieras* (3 predstave)
Rosanna Bubola: *Una vita da cantare*
- **Italijanska drama HNK Ivana pl. Zajca**, Reka (Hrvaška), **Associazione K., Teatro Verdi / Teatro del Buratto – Milano**
Diego Runko, Chiara Boscaro, Marco Di Stefano: *Esodo pentateuco #2*
- **Kamerni teatar 55**, Sarajevo (Bosna in Hercegovina)
Aldo Nicolaj: *Umri muški*
Predrag Lucić: *Alan Ford / Vrnitev odpisanih* (5 predstav)
- **Narodno gledališče Sombor** (Srbija)
Kaća Čelan: *Heimatbuch*
- **Cooperativa Damatrà onlus**, Videm (Italija)
Bestiario animato

Nagrade

- **Mojca Fatur** – nagrada vesna za najboljšo žensko vlogo (Maja v TV-filmu *Štiri stvari, ki sem jih hotel početi s tabo*) na 18. FSF v Portorožu
- **Iztok Mlakar** – žlahtni komedijant festivala Dnevi komedije v Celju za vlogo Hudiča v predstavi *Pašjon*
- **Boris Cavazza** – nagrada tantadruj za življenjsko delo
- **Rok Matek** – nagrada tantadruj za vlogo Marije v predstavi *Trio*
- **Ustvarjalci uprizoritve Trio** – nagrada tantadruj za gledališki dosežek
- **Boris Cavazza** – posebno priznanje za dosežke v filmski umetnosti na 12. mednarodnem filmskem festivalu AsterFest v Strumici (Makedonija)
- **Barbara Podlogar** – nagrada za najboljšo kostumografijo za predstavo *Kdo se boji Virginie Woolf?* na 1. festivalu Dnevi Jurislava Korenića v Sarajevu (Bosna in Hercegovina) ■
Zbral M. L. T.

NAPOVEDUJEMO

Gostovanje Plesne skupine ŽfinMalta Dance Ensemble z Malte

Home

Koreograf **Mavin Khoo**

Plesalci plesne skupine **ŽfinMalta Dance Ensemble** in **Felix Brunger** (glas)

ŽfinMalta Dance Ensemble v sodelovanju z Intercontinental Malta in Arts Council Malta

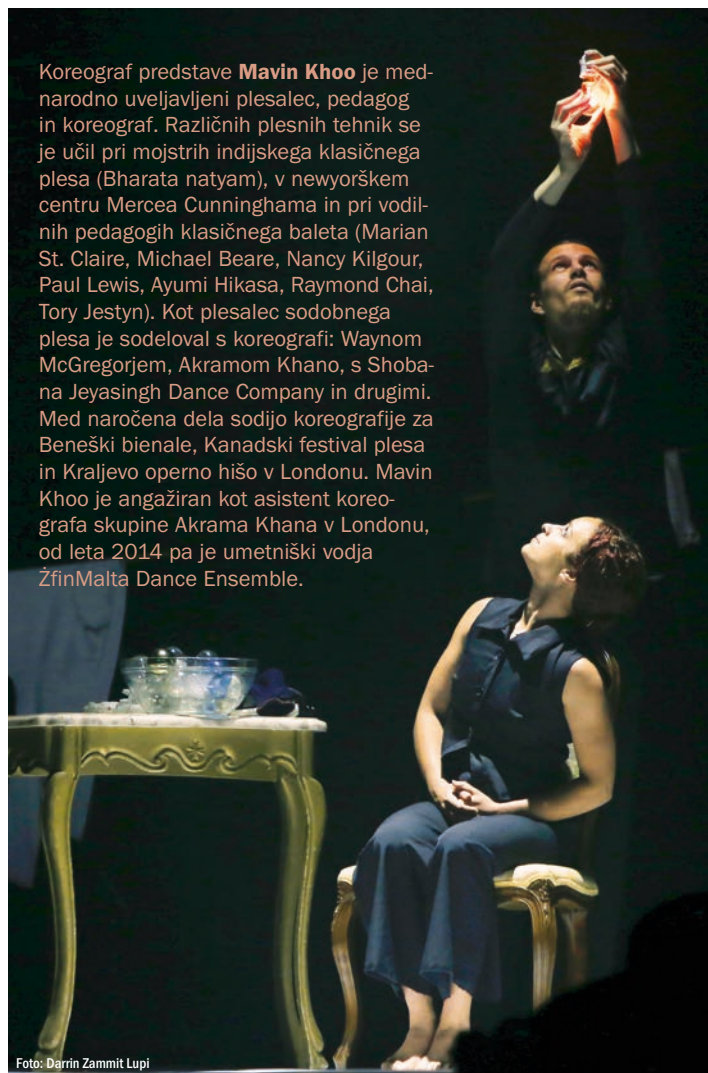
Torek, 15. november 2016, ob 20. uri v Gledališču Koper

ZfinMalta Dance Ensemble je malteška nacionalna skupina za sodobni ples z repertoarjem, obsegajočim sodobna plesna dela, ki jih s člani skupine na Malti ustvarijo domači in tuji koreografi, in tudi postavitve že uveljavljenih koreografij iz vsega sveta. Skupino – četudi ta izhaja iz evropsko-mediteranske kulture in ohranja prepoznavno identiteto – prav zato odlikuje raznovrstnost plesnega izraza, prizadeva pa si za vzpostavitev kakovostnega mednarodnega umetniškega ansambla (njihov član je danes tudi koprski plesalec Jure Gostinčar) in za uprizoritve, enakovredne najboljšim.

Plesna predstava koreografa in umetniškega vodje skupine Mavina Khooja *Home*, ki je bila premierno uprizorjena letošnjo pomlad, raziskuje pojem identitete. Določajo nas nenehni premiki in dinamika, ki opredeljujejo tudi fluidno razvito idejo, ki raziskuje življenjski krog.

V predstavi osem plesalcev s pomočjo protagonistovega glasu tke filmsko pripoved o življenjskem potovanju posameznika. Z doživljanjem rojstva, otroštva, ljubezni, nesreče in smrti ta sledi krožnemu potovanju po življenju, na katerem ga spremljajo »spomini« iz prejšnjih življenj. Predstava nas nagovarja, da znova premislimo pojem 'dom' kot strukturalno lokacijo bivanja.

Zdi se, da lastno identiteto lahko pojasnimo z nenehnim krmarjenjem med družbenimi predpisi, ki nas določajo, kdo pravzaprav smo. Toda zakaj? ■

Koreograf predstave **Mavin Khoo** je mednarodno uveljavljeni plesalec, pedagog in koreograf. Različnih plesnih tehnik se je učil pri mojstrih indijskega klasičnega plesa (Bharata natyam), v newyorškem centru Mercea Cunninghama in pri vodilnih pedagogih klasičnega baleta (Marian St. Claire, Michael Beare, Nancy Kilgour, Paul Lewis, Ayumi Hikasa, Raymond Chai, Tory Jestyn). Kot plesalec sodobnega plesa je sodeloval s koreografi: Waynom McGregorjem, Akramom Khano, s Shobana Jeyasingh Dance Company in drugimi. Med naročena dela sodijo koreografije za Beneški bienale, Kanadski festival plesa in Kraljevo operno hišo v Londonu. Mavin Khoo je angažiran kot asistent koreografa skupine Akrama Khana v Londonu, od leta 2014 pa je umetniški vodja ŽfinMalta Dance Ensemble.

Foto: Darrin Zammit Lupi

NAPOVEDUJEMO

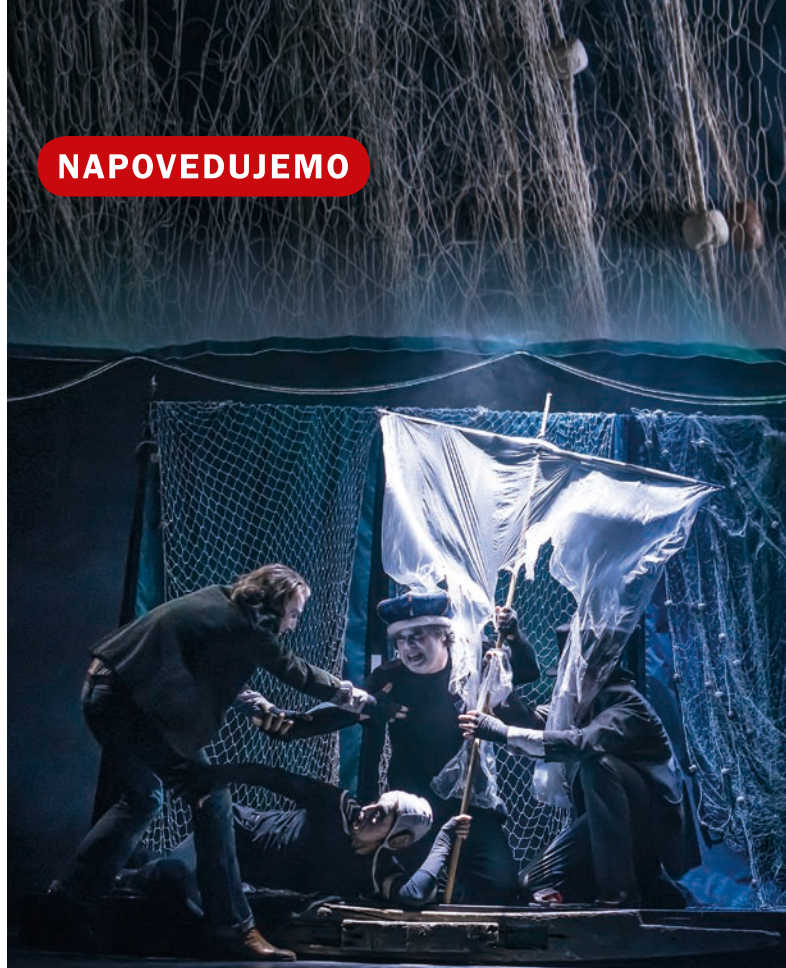

Foto: Jaka Varmuž

PREMIERA

Abonma 1, 2. PREMIERA, SOBOTA in izven

William Shakespeare – Jaka Ivanc

Vihar

(*The Tempest*)

Gledališče Koper in Lutkovno gledališče Ljubljana

Režiser **Jaka Ivanc**

Igralci **Nataša Tič Ralijan, Lena Hribar, Brane Vižintin, Ilija Ota, Jure Kopušar, Gorazd Žilavec** in **Samo Jeranko** (video)

Predpremier: 22., 23. in 24. november 2016 ob 20. uri

Premiera: 25. november 2016 ob 20. uri

Ponovitev: 26. november 2016 ob 20. uri

Osamljen in neobljuden otok. Nanj sta se po brodolomu pred dvanajstimi leti rešila zakoniti milanski vojvoda Prospero in njegova zdaj odrasčajoča hči Miranda, oba pregnana iz Milana, ko je Prosperov lakomni brat prevzel oblast ter kneževino pokoril neapeljskemu kralju, ki prav zdaj s sinom, bratom in samooklicanim vojvodo ter spremstvom pluje mimo otoka. Prospero, ki ima magično moč, s pomočjo zračnega duha Ariela »uprizori« vihar, tako da se vsi njegovi nekdanji nasprotniki z ladje znajdejo na njegovem otoku. Tu so se brodolomci prisiljeni srečati s Prosperom, obračunati s povzpetniškimi nameni, izdajstvi in preteklostjo. Igra ima srečen konec – sin neapeljskega kralja se zaljubi v Mirando, Prospero blagoslovi njuno ljubezen in nekdanjim nasprotnikom oprostí zle namene. Vsi skupaj nato z ladjo odplujejo nazaj proti Italiji.

Vihar je zadnje in najkrajše Shakespearovo dramsko besedilo in zagotovo eno njegovih najbolj poetičnih, saj združuje prvine tragedije, romantične komedije in pravljicnosti. V preprosti zgodbi, polni nenavadnih doživljanj in preobratov, v vsebinskem in tematskem pogledu tako bogati, da jo je možno interpretirati na različne načine, je Shakespeare poudaril motiv oblastželnosti in zla, predvsem pa sprave; nasprotniki morajo spoznati svoje napake, jih obžalovati in se odločiti za novo, drugačno življenje.

Uprizoritev *Viharja* na odru Gledališča Koper je osma postavitev te igre na slovenskih odrih po letu 1930, režija Jake Ivanca pa znova obeta izrazito avtorsko branje in uprizoritev, ki se sprehaja med življenjem in sanjami, resničnostjo in iluzijo. ■

